WIKIPEDIA

Gjuha greke

Greqisht	
Flitët në	Greqi, Qipro, Shqipëri, Itali, Turqi, Rumani, Maqedonia e Veriut, Bullgari, Gjermani, Suedi, Shtetet e Bashkuara, Kanada, Rusi, Ukrainë, Gjeorgji, dhe vende të tjera.
Vendi	Evropa juglindore
Folësit	
Përgjithshëm	15 - 23.5 milion [1][2][3][4][5][6][7]
Renditja	61
Taksonomia	
Filogjeneza	Gjuhët indo-evropiane Gjuhët helenike **Gjuha greke**
Shkrimi	Alfabeti grek
Statusi zyrtar	
Zyrtare në	Greqi, Qipro
Minoritare në	Shqipëri, Itali
Kodet e klasifikimit	
ISO 639-1	`el`
ISO 639-2	`gre (B) / ell (T)`

Greqishtja (ελληνικά elinika, Ellinika ose ελληνική γλώσσα [elinici ɣlosa] = ellinikí glóssa) është një degë e pavarur e familjes indo-evropiane e gjuhëve. Ajo gjuhë flitet në Greqi dhe në Qipro, dhe nga ortodoksët greqishtfolës në Shqipëri, në Turqi, në Itali, dhe në vende të tjera. Gjuha greke ka një histori të dokumentuar prej 4000 vjetësh dhe shkruhet në alfabetin e greqishtes. Gjuha amtare në Ballkanin Jugor, Azinë e Vogël Perëndimore, Greqia dhe Egjeut, greqishtja ka histori të gjatë dokumentuar e cilësdo gjuhë indo-evropiane, duke përfshin 34 shekuj të shënimeve me shkrim. Sistemi i saj shkrimi ka qenë alfabeti grek për shumicën e historisë së saj; sistemet e tjera, të tilla si B-linear dhe alfabeti rrokjezor qipriot, u përdorën më parë. Alfabeti u ngrit nga shkrimit fenikas, dhe u bë, nga ana e saj, baza e latine, cirilike, koptike, dhe shumë sisteme të tjera të shkrimi. Gjuha greke mban një vend të rëndësishëm në historitë e Evropës, në botë më lirshëm i përcaktuar Perëndimore, dhe Krishtërimit; kanuni i letërsisë antike greke përfshin vepra të një rëndësie monumentale dhe ndikimi për të kanonit të ardhmen perëndimore, të tilla si poezi epike Iliada dhe Odisea. Greqishtja ishte edhe gjuha në të cilën shumë nga tekstet themelore të filozofisë perëndimore ishin shkruar, të tilla si dialogje platonike dhe veprat e Aristotelit. Dhiata e Re e Biblës krishtere ishte shkruar në *Koine* greqisht. Së bashku me tekstet latine dhe traditat e botës romake, studimi i teksteve greke dhe shoqërinë e antikitetit përbëjnë disiplinën e klasikëve. Greqishtja ishte një lingua franca folur gjerësisht në botën e Mesdheut dhe përtej gjatë antikitetit klasik, dhe përfundimisht do të bëhet mënyrë të foluri zyrtar i Perandorisë Bizantine. Në formën e saj moderne, ajo është gjuha zyrtare e Greqisë dhe Qipros dhe një nga 23 gjuhët zyrtare të Bashkimit Evropian. Gjuha flitet nga së paku 13 milion njerëz sot në Greqi, Qipro, dhe komuniteteve të Diasporës në pjesë të shumta të botës. Rrënjët gjuhes greke janë përdorur shpesh për të shpik, fjalë të reja për gjuhët e tjera, sidomos në shkencat dhe mjekësi; gjuhes greke dhe latine janë burimet mbizotëruese e fjalorit shkencor ndërkombëtar. Mbi pesëdhjetë mijë fjalë angleze rrjedhin nga gjuha greke.

Përmbajtja

Historia
Alfabeti
Gramatika
Karakteristikat

Klasifikimi
Ngjashmeria mes greqishtes dhe gjuhet te tjera indo-evropiane
Referimet
Shiko edhe

Historia

Euboea	Ionia	Athens	Corinth	modern
A	AA	AA	AA	A
B	B	B	Ш	B
<C	Γ	Λ	C<	Γ
D ▷	Δ	Δ	Δ	Δ
ꟻ E	ꟻ E	ꟻ E	ꟻ	E
F	-	F	F	(F)
I	I	I	I	Z
日H	日H	日H	日H	H
⊗⊕⊙	⊗⊕⊙	⊗⊕⊙	⊗⊕⊙	Θ
I	I	I	I	I
K	K	K	K	K
L	ΓΛ	L	ΓΛ	Λ
ΓΓM	ΓM	ΓM	ΓM	M
ΓN	ΓN	ΓN	ΓN	N
X	Ξ	(Xϟ)	Ξ	Ξ
O	O	O	O	O
ΓΓ	Γ	Γ	Γ	Π
M	-	-	M	(M)
Ϙ	Ϙ	Ϙ	Ϙ	(Ϙ)
P	P D	P R	P R	P
ϟ	ξ	ϟ	-	Σ
T	T	T	T	T
Γ Y V	Y V	Γ Y V	Γ Y V	Y
Φ Φ	Φ	Φ Φ	Φ Φ	Φ
Ψ Ψ	X	X	X	X
(Φϟ)	Ψ Ψ	(Φϟ)	Ψ Ψ	Ψ
-	Ω	-	-	Ω

Variantet e lashtë *epichoric* e alfabetit i gjuhes greke nga Euboea, Ionia, Athina dhe Korinthi krahasuar me greqishten moderne.

Greqishtja ka qenë e folur në Gadishullin Ballkanik që prej rreth fundit të mijëvjeçarit të 3-të para Krishtit. Prova më e hershme me shkrim gjendet në pllakat argjilore Linear B në "Dhomën e Tabelave Qerren", (c. 1400 pes) në rajoni i Knossos në Kretë, duke bërë gjuhes greke gjuha më e vjetër në botë nga gjuhëve të jetesëse, në mesin e gjuhëve indo-evropiane. Data e saj e hershme konfirmim me shkrim tejkalohet vetëm nga gjuhët Anatolisë të zhdukura në ditët e sotme.

Gjuha greke ndahet në mënyrë konvencionale në periudhat e mëposhtme:

- *Proto-gjuha greke*: paraardhësi i paregjistruar por të pritshme e fundit të të gjitha varieteteve të njohura të greqishtës. Folësit i kësaj proto-gjuhës greke mundësisht hyri në gadishullin grek në fillim pes 2 mijëvjeçarit. Që prej atëherë, greqisht ka qene folur vazhdimisht në Greqi.
- *Gjuha greke Mikeane*: gjuha e qytetërimit Mikenas. Ajo është e shënuar në shkrimin Linear B mbi pllakat që datojnë nga 15 ose 14 e tutje shek.
- *Gjuha greke e Lashtë*: me dialektet e saj të ndryshme, gjuha e periudhave të Arkaike dhe të Klasike të qytetërimit të lashtë grek. Ajo ishte e njohur gjerësisht në të gjithë Perandorinë Romake. Greqishtja e lashtë ra në mospërdorim në Evropën perëndimore në Mesjetë, por mbeti zyrtarisht në përdorim në botë bizantine, dhe e riparaqiti për të pjesën tjetër të Evropë me Rënies së Konstantinopolit dhe migrimit të greqishtfolëse tek vendet e Italisë.
- *Gjuha greke Koine*
- *Greqishtja Mesjetare*
- *Greqishtja Moderne*

Alfabeti

Alfabeti modern i gjuhes greke përbëhet nga 24 shkronja, secila me formin i madh dhe i vogël. Dhe veç kësaj, letra SIGMA ka një formë shtesë vogle (ς) të përdorura në pozicionin përfundimtar:

capital																							
Α	Β	Γ	Δ	Ε	Ζ	Η	Θ	Ι	Κ	Λ	Μ	Ν	Ξ	Ο	Π	Ρ	Σ	Τ	Υ	Φ	Χ	Ψ	Ω
lower case																							
α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ/ ς	τ	υ	φ	χ	ψ	ω

Gramatika

Karakteristikat

Klasifikimi

Ngjashmeria mes greqishtes dhe gjuhet te tjera indo-evropiane

Referimet

1. ^ Greek language: Information from Answers.com (http://www.answers.com/topic/greek-language)
2. ^ Business Greek Course | Greek language course | Business Greek Training Course London (http://www.communicaid.com/language-courses/greek/index.php)
3. ^ Toplanguagecommunity.com (http://www.toplanguagecommunity.com/greek-portal/)
4. ^ http://www.eslbase.com/language-exchange/greek
5. ^ http://simple.wikipedia.org/wiki/Greek_language
6. ^ Find a Study Abroad Program with StudyAbroad.com : Intensive Language (http://www.studyabroad.com/lom/greek.html)
7. ^ http://wapedia.mobi/en/Greek_language

- W. Sidney Allen, *Vox Graeca – a guide to the pronunciation of classical Greek*. Cambridge University Press, 1968–74. ISBN 0-521-20626-X
- Robert Browning, *Medieval and Modern Greek*, Cambridge University Press, 2nd edition 1983, ISBN 0-521-29978-0. An excellent and concise historical account of the development of modern Greek from the ancient language.
- Crosby and Schaeffer, *An Introduction to Greek*, Allyn and Bacon, Inc. 1928. A school grammar of ancient Greek
- Dionysius of Thrace, "Art of Grammar" (http://www.fh-augsburg.de/~harsch/graeca/Chronologia/S_ante02/DionysiosThrax/dio_tech.html), "Τέχνη γραμματική", c.100 BC
- David Holton, Peter Mackridge, and Irene Philippaki-Warburton, *Greek: A Comprehensive Grammar of the Modern Language*, Routledge, 1997, ISBN 0-415-10002-X. A reference grammar of *modern* Greek.
- Geoffrey Horrocks, *Greek: A History of the Language and Its Speakers* (Longman Linguistics Library). Addison-Wesley, 1997. ISBN 0-582-30709-0. From Mycenean to modern.
- Brian Newton, *The Generative Interpretation of Dialect: A Study of Modern Greek Phonology*, Cambridge University Press, 1972, ISBN 0-521-08497-0.
- Andrew Sihler, "A New Comparative Grammar of Greek and Latin", Oxford University Press, 1996. An historical grammar of ancient Greek from its Indo-European origins. Some eccentricities and no bibliography but a useful handbook to the earliest stages of Greek's development.
- Herbert Weir Smyth, *Greek Grammar*, Harvard University Press, 1956 (revised edition), ISBN 0-674-36250-0. The standard grammar of classical Greek. Focuses primarily on the Attic dialect, with comparatively weak treatment of the other dialects and the Homeric *Kunstsprache*.
- Krill, Richard M., *Greek and Latin in English Today*, Bolchazy-Carducci Publishers, 1990, ISBN 0-86516-241-7.
- Scheler, Manfred (1977): *Der englische Wortschatz* 'English vocabulary'. Berlin: Schmidt.

Shiko edhe

- Alfabeti grek
- Greqishtja e lashtë